

ת"ד 6733/08 - נוריאל גבאי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

ת"ד 13-08-6733 מדינת ישראל נ' ראובני ואח'
תיק חיזוני:

בפני כב' השופט נайл מהנה
ה המבקש נוריאל גבאי ע"י ב"כ עו"ד אביחי חגי-בי
נגד מדינת ישראל
המשיבה ע"י פרקליטות מחוז ים

החלטה

מנחתה בפני בקשה לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז- 1977 (להלן: "חוק העונשין"), לקבלת החזר הוצאות הגנתו של המבקש וזאת בשל זיכוי בדיון מההוצאות שיוחסו לו בכתב האישום.

החליטתי לקבל את הבקשה בחלוקת כפי שיפורט להלן.

מבוא

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום המיחס לו ולאדם נוסף ביצוע בצוותא-חדא של עבירות תעבורה חמורות שגרמו לתאונת דרכים בה יוחסו לו: סטייה מנתיב נסעה, נהיגת רכב ברשלנות וגרימת נזק לאדם ולרכוש.
2. על פי עובדות כתב האישום, האדם الآخر נהג ברכב משטרתי (להלן: "הנהג"), ולצדיו יש המבקש, שהינו מפקח בדרגתו במג"ב ואשר היה אחראי על הנהג במסגרת אותה נסעה. הנהג החל ביצוע פנית פרסה בכיביש תוך עלייה על אי התנועה, וב这么做 של דבר התגעש ברכב אחר שהגיע מהכיוון הנגדי ובכך נגרמה תאונת דרכים בה נגרם נזק לאדם ולרכוש.
3. המשימה בבקשתה להטיל אחריות על המבקש מכוח יחסו לנהג, בהיותו "מפקח הנסעה", שכן נטען בכתב האישום כי הוא נתן את ההוראה לנוהג לסתות ש מלאה ולעלות על אי תנועה ובכך גרם לתאונת.
4. הנהג הודה והורשע ביצוע העבירות המיחסות לו בכתב האישום ודינו נגזר כבר בשלב הראשוני של הדינומים. נותר רק עניינו של המבקש, אשר ביקש מהמשימה לבחון את ביטול כתב האישום נגדו מאחר ולטעنته אין במעשה בצדיו להוות עבירה.
5. משלא הגיעו הצדדים להסכמות, על אף היליכי ביניהם כפי שיפורט להלן, התקיק נקבע להוכחות שהתנהלו בפני. בסופה של יום, ניתנה הכרעת דין מפורטת, בה זוכה הנאשם מכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

ההלים שהתנהלו בעניינו של המבוקש

6. ביום 13.11.19, הוגשה בקשה לגילוי חומר חקירה, בה עתר המבוקש לקבלת טופס הראיון שנערך לנаг בקבלתו ליחידה וזאת על מנת ללמידה על התcheinות לצוית להוראותו של "מפקד נסעה" במהלך נסעה (בע"ח 13-11-4829).
7. הבקשה נדונה כמובן בפני מותב אחר, וכבר הביעה בהמ"ש תמייה כיצד מבקשת המאשימה להשית על המבוקש שהוא נושא ברכב ולא הנאג, את האשמה בנסיבות המתוירות. בית המשפט אף ציין בהחלטתו כי לאחר עיון בחומר הראיות לא מצא כל ראייה למינוח לנאים פרט לנטען בכתב האישום.
8. עוד ובנוסף, המבוקש הגיע בקשה נוספת לגילוי מספר התקאים שבهم הגישה המאשימה כתבי אישום בנסיבות דומות כנגד נושא ברכב ולא הנאג, על מנת לבסס את טענתו בדבר אכיפה בררנית שיש בה כדי לגרום לביטול כתב האישום. ואף בהחלטתה בבקשתה זו הביעה השופטת קסלטי תמייה על כתב האישום וקבעה כי מניסיונה, היא **לא נתקרה באישום דומה לזה הנוכחי ואף צינה כי היא הביעה בע"פ את עדותה בעניין**.
- המשיבה התנגדה לבקשתה ולא הסכימה להצעת בית המשפט, ולא הציגה ولو כתב אישום אחד שבו הוגש כתב אישום נגד נושא ברכב.
9. לא זו בלבד, המשיבה אף הגישה בקשה לעיון מחדש בהחלטת בית המשפט על מנת לבטל את ההחלטה המורה לה להציג ولو 5 כתבי אישום בנסיבות דומות. כבר באותו שלב הדגיש בית המשפט בפני המשיבה כי יש לשוב ולשקול בשנית את טיב הראיות "...**מוטב כי המתמחה תפנה לממוני עליה שישקלו בשנית את טיב הראיות ואת מדיניות הגשת כתבי אישום, בכל הנוגע לאישום נושא ביצוע עבירות תעבורה של סטייה מנתייב ונוהגה רשלנית "בצורתה חדא" עם הנאג**" (ההדגשה של- נ.מ)
- על החלטה זו הוגש ערר לבית המשפט המחויז, אולם העරר נדחה בהחלטת כבוד השופט כרמל (ע"ח 14-01-44456).
10. בסופה של יום, לאחר שמדו צו כל ההלכים המקדמים, כפר המבוקש במינוח ושמר לעצמו את הזכות לטעון בסופה של הליך לביטול כתב האישום מחמת אכיפה בררנית.

טענות הצדדים

11. המבוקש עותר בבקשת לחיב את המשיבה לפצצת אותו על ההוצאות שנגרמו לו לצורך הגנתו.
12. לטענתו, לאורך כל שלבי ניהול התקיק בבית המשפט, סבר הוא כי לא היה מקום מלכתחילה להגיש את כתב אישום נגדו בהיותו נושא ברכב, אולם לטענתו דבריו נפלו על אוזניים ערלות.
13. יתרה מזאת, לטענת המבוקש, המאשימה בחרה להמשיך בניהול התקיק נגדו על אף כל העוררות הן של בית המשפט לתעבורה, שכן בבקשתות הביניים לגילוי חומר החקירה, והן של בית המשפט המחויז שדן בערר שהוגש על אותן החלטות.

14. עוד טוען המבוקש, כי המאשימה אף הגדילה לעשות והגישה ערעור על הכה"ד המזוכה בבית משפט המחויזי, אולם מצאה לנכון רק ערב מועד הדיון בערעור, כי היא חוזרת בה מהערעור.

15. לטענת המבוקש, לא היה יסוד מלכתחילה להגיש כתוב האישום נגדו. בנוסף, טוען המבוקש, כי מתקיימות בעניינו נסיבות אחרות מצדיקות פסיקת פיצוי על הוצאות הגנתו. לטענתו, נפל גם בתנהלות המאשימה, שגרמה לפגיעה במלאת חקר האמת, כאשר לא נגבהה הودעה מהנוסף הנוסף שהיא ברכב ואשר עדותה הייתה עדות ממשמעותית שיש בה כדי לשופר אוור על המקירה.

16. לטענת המבוקש, נגרמו לו הוצאות של קרוב ל- 12,000 ₪ לצורך ניהולו, לרבות הוצאות העדים שהובאו מטעמו. בנסיבות אלה, אשר הוא זכה בדיון, עותר הוא לחיב את המאשימה בפיצוי על הוצאותיו.

17. לעומת זאת, המאשימה, טענת כי הראיות שהיו בידי טרם הגשת כתוב האישום ביססו תשתיית ראייתית מספקת, הן מבחינה עובדתית והן משפטי, להגשת כתוב האישום נגד המבוקש.

ב"כ המשיבה הדגישה את העובדה כי לא עולה על הדעת שהיה בידי ראיות, ביןיהן חקירותו של המבוקש במשטרתו לפיה הוא הודה שאמר לנוג "תעלת על האי תנועה", ולא יהיה בכר די כדי להגיש כתוב אישום נגד המבוקש. לטענתה, המבוקש היה נושא ברכב, אולם שימושו כמפקד נסיעה, יש לראות בו מבצע בצוותא חדא של עבירה הרשלנות שחרי על פי דיני השותפות עניינם של הנהג וגם של המבוקש חד הוא.

המאשימה ביססה את טענתה בכך שנקבע בהכרעת הדיון, כי הוראותו של המבוקש לביצוע הפניה באותו מקום הייתה רשלנית.

18. עוד טוענת המשיבה, כי תרומתו העיקרית של המבוקש לביצוע העבירה באה לידי ביטוי בהעלאת הרעיון בפני הנהג לבצע את פנימית הפרסה תוך כדי עלייה על אי התנועה. את תרומתו זו העלה המבוקש מכוח היוטו מפקדו של הנהג בכלל ומכח היוטו "מפקד הנסיעה" בפרט. לשיטת המשיבה, על פי הפסיקה הקובעת את מעגל האחראים לביצוע העבירה, תרומה זו של המבוקש די היה בה כדי להגדירו מבצע בצוותא.

19. לטענת המאשימה, ההוראות המגידירות את תפקידו, סמכויותיו ואחריותו של מפקד נסיעה עוסקות במקרים של "מחדרל" אשר ראה מפקד הנסיעה את הנהג מבצע עבירה תנוצה ולא הפסיק בו להימנע מביצועה. במקרים אלו, "ישקלו צעדים כנגד מפקד הנסיעות", ואין קביעה מוחלטת שיועמד לדין. אולם, במקרה דנן, מדובר במעשה אקטיבי הנעשה מתוך מודעות ושיתוף פעולה מלא עם הנהג ומחזיק הנהלים וההוראות המגידירים תפקידו של מפקד הנסיעות אינם רלבנטיים לגבי.

20. לטענת המשיבה, העובדה כי לא הגישה לבית המשפט את הנהל הקובע את סמכותו והגדרת תפקידו של "מפקד נסעה", אין בה כדי להצביע על "חוסר ראיות עקרוני" ולא מדובר בראיה שהיא בבחינת "חוליה הכרחית בשרשראת ראיות התביעה".

21. המשיבה טוענת כי השתלשלות ההליך, לרבות הליכיו גלוויי חומרה החקירה אינם בבחינת תමורי זההר ואין בהם דבר וחצי דבר כדי להוות היעדר יסוד להאשמה.

22. המשיבה מוסיפה כי העובדה שהנוסף הנוסף ברכב לא זומן לעדות אינה מהוות מחדרל חקירותי. יתרה מזאת, גם אם מדובר במחדל חקירה הרי שבנסיבות תיק זה אין מתקיימות נסיבות אחרות מצדיקות פסיקת פיצוי"

לטובת המבוקש.

23. המשיבה מצינית כי היא אכן הגישה ערעור על הכרעת הדין אולם, חזרה בה מהערעור מסיבות אחרות אשר אין נוגעות לבקשתו, ועיקרן בחינה מחודשת של סיכוי התערבות ערכאת הערעור נוכח הנסיבות להתרחשות התאונה בתיק זה.

דין והכרעה

24. סעיף 80 (א) לחוק העונשין, קובע כדלקמן:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לזכות כי אוצר המדינה ישלם לנואם הוצאות הננתנו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שמננה זוכה.....".

25. אין מחלוקת, כי בכלל, אין בזיכוי נאשם כשלעצמיו כדי לחיב את המדינה בתשלום הוצאותיו. סעיף 80(א) לחוק העונשין מונה שתי עילות בהתקיימן עשוי נאשם אשר זוכה בדיון לזכות בפיצוי. האחד, כי לא היה יסוד להאשמה הנואם; והשני, נסיבות אחרות המצדיקות זאת (ראה: ע"פ 4466/98 **רامي דבש נ' מדינת ישראל ואח'**, פד"י נ(3) 73).

26. **החלופה הראשונה**, דורשת בחינה אובייקטיבית לפיה על בית המשפט לבחון האם חומר הראיות שהיא מונח בפני התביעה טרם הגשת כתב האישום הצדיק העמדתו לדין של הנואם. כאמור, האם התשתיות הראייתית אשר הייתה טרם הגשת כתב האישום הייתה מביאה תובע סביר למסקנה כי קיים סיכוי סביר להרשותה.

27. רק אם נמצא כי מלכתחילה לא היה מקום להעמיד את הנואם לדין, אם מפני שהעובדות הנטענות אין מהוות עבירה מבחינה משפטית, או מפני שהוא ברור מראש רוחنمර הראיות הקביל שבידי התביעה לא יספק להשגת הרשותה בפלילים (ראה: ע"פ 1524/93 **micalshoily נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 26.04.94).**החלופה השנייה**, מותירה לבית המשפט שיקול דעת רחב וგמיש תוך ראייה כוללת של היליך ומתן משקל לשיקולי צדק (ראה: ר"ע 310/84 **ברעלி נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 09.07.84) ע"פ 10/10 5097 גל (אשר) בוגנים נ' מ"י (פורסם בנבו, מיום 13.01.15).

28. מן הכלל אל הפרט. אני סבור כי בנסיבות שלפנינו, מוצדק לפסוק לבקשת פיצוי. מעיון בהחלטות השונות שניתנו על ידי הערכאות השונות בתיק זה מעוררים תמייה רבה בנוגע להמשך התנהלותה של המאשמה במקרה דין אשר לא נקייה מפגמים. ואפרט:

29. בהכרעת הדין ציינתי כי לטעמי לא היה מקום מלכתחילה להגיש כתב אישום כנגד המבוקש, הנושא ברכב, כמבעץ בצוותא של עבירת רשלנות.

30. על התביעה לעבד את כלל הראיות המונחות לפניה טרם הגשת כתב האישום. אמנם, אכן הנואם הודה בחקירתו במשטרה כי הוא אמר לנ.imgur לעלות על אי התנוועה. אולם, אם היה ד"י בכך בכך לבסס את כתב האישום. ראוי היה שהמאשימה תבחן טרם הגשת כתב האישום האם קיימים נוהל הקובלן את סמכותו ותפקידו של מפקד הנסיעה ולאחריות שניתן להטיל עליו. יתרה מזאת, גם עתה בסיכוןיה לעניין בקשה זו המאשימה

לא תיקנה את הפגם ולא הפנתה לנוהל שכזה אלא הפנטה שוב לפוקודת המטכ"ל לפיה במקרה של ביצוע עבירה תעבורת על ידי הנגה ישקלו הצעדים הראשיים כנגד מפקד הנסעה. כאמור, תישקל אחריותו של מפקד הנסעה ואין מדובר באחריות מוחלטת לכל עבירה על דיני התעborות המבוצע על ידי הנגה.

31. במקרה דן, המאשימה לא שקלה די הצורך האם במקרה דן חלה אחריות על המבוקש. הנגה כבר בחקירתו במשטרת שנגדתה מספר שעות לאחר אירוע התאונה מסר כי ביצע את הפניה על פי הוראותו של המבוקש אולם ציין כי היה זה גם בהתאם לשיקול דעתו (ת/5, ש' 50-51). כאשר התבקש ליתן סיבה לביצוע העבירה השיב: "**אני יודע שהוא טעונה שלי אבל אין סיבה**" (ת/5, 53-54). כאמור, כבר בהודעתו במשטרת העיד הנגה כיאמין ההוראה לביצוע הפניה התקבלה על ידי מפקד הנסעה אולם, ביצועה היה בהתאם לשיקול דעתו שלו.

32. אציג, כבר בראשיתו של ההליך הוגשה בקשה לעיון בחומר חקירה בה עתר הסניגור לקבל טופס הראיון שנערך לנגה לפי ביקש ללמידה על חובת הצוות למפקד נסעה במהלך הנהיגה ולאחר מכן הגיש בקשה נוספת לצורך קבלת כתבי אישום דומים.

בהחלטה שנייתה על ידי המוטב הדן בבקשתה, הביע בית המשפט כאמור תמייתה כיצד ניתן לבסס את האשמה המתוארת בכתב האישום כנגד הנוסע.

בית המשפט אף ציין בהחלטה נוספת, כי מוטב למאשימתה לשקל את עדיה ולבוחן את טיב הראיות בשנית ואם יש בהם כדי לבסס את האשמה כנגד המבוקש.

33. תמורה בענייני מודיע בעקבות החלטות אלו, כאשר הוברר לה כי אין בידי חומר ראיות מספק, לא השכילה המאשימת לקבל הצעת בית המשפט ולבחון שוב את חומר הראיות עליו מבוסס כתב האישום ולהודיע מהמשר ניהול ההליך.

34. אכן, כי טענותיה של המשيبة בתגובהה לבקשת זו בכל הנוגע להכרעת הדין מקומם לערכתה הערעו. שכן אם חולקת המשيبة על קביעות בית המשפט שעמדו בבסיס הכרעת הדין המזוכה את המבוקש מהעבירות שייחסו לו, היה עליה להעלות בפניו ערצת הערעור אולם, משחוודעה המשيبة כי היא חוזרת בה מהערעור, אז השלים עם הכרעת הדין המזוכה ומשכך, אין מקום לטענות אלו כוון.

35. ההליך פלילי מביא עמו פעמים רבות גם פגעה בKENIYO של הנאם, אשר הוא כרוך ברגיל בעלוויות כספיות ניכרות, בין אם על שום הצורך לממן את הוצאות ההגנה המשפטית, בין אם לאור פגעה אפשרית ביכולת ההשתכרות של הנאם, לאורך המשפט ולפעמים גם אחריו (ראה (ע"פ 5205/04 גואטה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.07.07).

36. באיזו בין השיקולים המצדיקים פיצוי המבוקש לבין האינטרס הציבורי שפגע עקב פסיקת פיצוי, סבורני כי יש להורות על תשלום הוצאות הגנה למבקר.

גובה הפיצוי

37. ביחס לגובה הפיצוי שיפסק אני סבור כי הפיצוי אמרור להיות מידתי ויאזן בין משקלן היחסית של נסיבות תיק

זה, ולא יעמוד ביחס ישיר להוצאות המבוקש (ע"פ 5923/07 **שתיואוי נ' מדינת ישראל** פסקה 30).

38. המבוקש עותר לפיצוי בסך של כ- 12,000 ₪ וזאת לכיסוי הוצאות הגנתו זאת בנוסף להוצאות נוספות בסך של 5,000 ₪ בגין הצורך לגשת בקשה זו שפנוי.

39. סעיף 9 (א) לתקנות סדר הדין (פיקזים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב- 1982 קובע כי **"הסכם המרבי לתשלום הגנתו של הנאשם...לפי סעיף 80 לחוק העונשין יהיה ממופרט בתוספת"**. בהתאם לתוספת, הסכם המרבי בגין לימוד התקיק, עבודה הכנה, וישיבה ראשונה עומד על סך של 2,294 ₪ ועוד בגין כל ישיבה נוספת לאחר הישיבה הראשונה הסכם המרבי עומד על סך של 868 ₪, זאת ועוד הסכם המרבי בגין הטיפול בערעור עומד ע"ס 1,835 ₪.

40. במקרה דנן התקיימו 3 ישיבות נוספות בתיק העיקרי מעבר לישיבה הראשונה, 2 ישיבות בבקשת הביניהם לגילוי חומר החקירה וישיבה אחת בערר שהגישה המאשימה לבית משפט המחויז על החלטת בית המשפט בבקשת לגילוי חומר החקירה. כך למעשה ישן 6 ישיבות מעבר לישיבה הראשונה שה מבוקש זכאי לקבל פיצוי בגין בנוסף לפיצוי עבור לימוד התקיק והישיבה הראשונה.

נוכח העובדה שהמאשימה חזרה בה מהערעורה, ולא היה צורך לגשת טיעונים או להופיע בבית המשפט של ערעורה, לא מצאתי לפ███ פ███ פ███ בגין הליך זה.

לא מצאתי לקבל את הבקשה לפ███ פ███ פ███ בעבור הגשת בקשה זו שלפנוי.

כללו של דבר על המאשימה לשלם למבוקש פיצוי על הוצאות ההגנה בסך כולל של 6,422 ₪ בתווך 60 ימים.

ניתנה היום, ח' כסלו תשע"ה, 30 נובמבר 2014, בהעדך
הצדדים.